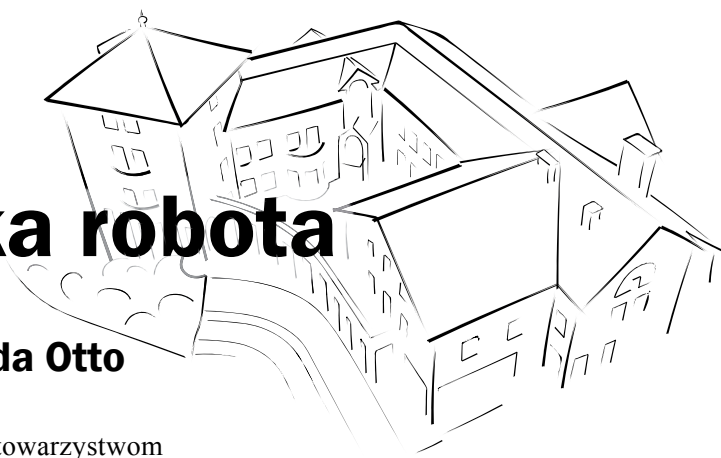

Porządna luterska robota

– 20-lecie Augustany
i X edycja Nagrody im. ks. Leopolda Otto

„Dziękujemy Ci, Boże, za wszystko, co było treścią tych dwudziestu lat. Niech Twoje błogosławieństwo spocznie na każdym z nas i na tym dziele” – modlił się bp Paweł Anweiler rozpoczynając obchody jubileuszu Augustany – wydawnictwa, drukarni i budynku – które odbyły się 20 kwietnia br. w Bielsku-Białej.

Uczestników, w tym parlamentarzystów – Czesława Gluzę i Aleksandrę Trybuś, przedstawiciele samorządów: prezydenta Bielska-Białej Jacka Krywultra oraz starostów: bielskiego wicestarostę Grzegorza Szetyńskiego i starostę cieszyńskiego Jerzego Nogowczyka, a także władze kościelne, licznych duchownych, dawnych i obecnych pracowników i współpracowników, powitał dyrektor Wydawnictwa Augustana ks. Jerzy Below.

Gratulacje i urodzinowy tort

Do zebranych przemówił biskup Kościoła Jerzy Samiec, gratulując dobrodziejcy i dziękując osobom, które przyczyniły się do powstania i dzisiejszego stanu oraz osiągnięć tej instytucji: bp. Janowi Szarkowi, pomysłodawcy powstania centrum wydawniczego, dyrektor i pierwszej prezes ośrodka Ewie Sum oraz kolejnym dyrektorom wydawnictwa – ks. Manfredowi Uglorzowi i ks. Jerzemu Below. „Nie sposób w tym miejscu nie wspomnieć o czasach prześladowań i nabożeństwach, które odbywały się w lasach, m.in. niedaleko stąd, o Bibliach, postyllach i kancjonalach, które utwierdzały w wierze, pomagały głosić Słowo Boże. Książki to pierwszy wyznacznik ewangelickiej tożsamości. Drugi – to szkolnictwo” – mówił biskup Kościoła.

„Czy możemy sobie wyobrazić świat bez pisma, bez słowa, nawet jeśli jest ono elektroniczne?” – mówił prezes synodu Kościoła ks. Grzegorz Giemza, składając gratulacje i życze-

nia jubilatom oraz towarzystwom edukacyjnym uhonorowanym Nagrodą im. ks. Leopolda Otto, której wręczenie odbyło się w ramach uroczystości jubileuszowych.

Zasługi i osiągnięcia świętujących wymieniali też w swoich przemówieniach przedstawiciele władz samorządowych i parlamentarzysty. „Protestanci wychowani są w wartości słowa i odpowiedzialności. – mówił poseł Czesław Gluza, były starosta cieszyński i ewangelik. – Etos i etyka są widoczne w życiu publicznym widoczne są tutaj, a wszystko zaczyna się od wychowania” – mówił. Kulminacyjnym punktem programu był wielki, biały jubileuszowy tort z czerwonym napisem „Augustana 20 lat”, który wspólnie pokroili: bp Paweł Anweiler, bp Jan Szarek, ks. Jerzy Below, Ewa Sum i Korneliusz Głajcar, który od marca br. jest dyrektorem i prezesem drukarni.

Kultura dobra

Prowadzący uroczystość ks. Jerzy Below przypomniał, że jubileusz obchodzą trzy podmioty: Wydawnictwo Augustana, drukarnia – Ośrodek Wydawniczy „Augustana” oraz budynek o tej nazwie, miejsce spotkań chrześcijan różnych wyznań, religii oraz niewierzących. Rozpoczęły one pracę na historycznym Bielskim Syjonie, po kilku latach przygotowań, 15 kwietnia 1992 roku.

Kolejno dwudziestolecie podsumowali ze swojej perspektywy przedstawiciele tych podmiotów, mówiąc m.in. o takich zrealizowanych projektach wydawnictwa, jak *Śpiewnik ewangelicki*, podręczniki do nauki religii dla szkoły podstawowej i gimnazjum, Ogólnopolski Konkurs Biblijny „Sola Scriptura”, a także o wypracowanych przez drukarnię środkach, które pomogły Kościołowi m.in. powołać do życia Centrum Misji i Ewangelizacji.

„Jak dla każdego wypieku potrzebujemy innego ziarna, tak dla działalności na Bielskim Syjonie potrzebujemy różnych form, razem składających się na kulturę dobra” – mówił biskup Paweł Anweiler.

W trakcie pokazano film dokumentujący początki Augustany od momentu poświęcenia kamienia węgielnego, przez poświęcenie ukończonego budynku, po uruchomienie produkcji i zejście z maszyn drukarskich pierwszej książki – *Konfesji augsburskiej*, czyli tekstu *Wyznania augsburskiego*.

Wspomnienia z tego okresu, odsłaniające kulisy wyboru lokalizacji, nazwy i obrazowo opisujące budowlane perypetie, w rozmowie z Moniką Matl snuł bp Jan Szarek.

Śladem ks. Leopolda Otto

Ważnym punktem jubileuszu było wręczenie Nagród im. ks. Leopolda Otto przyznawanych od 10 lat przez ogólnopolski dwutygodnik „Zwiastun Ewangelicki”. Nagroda przypomina zasłużoną postać polskiego luteranizmu, która nową drogą poprowadziła Kościół ewangelicki w Polsce. Jest wyrazem uznania dla osób, które w swym zaangażowaniu społecznym i kościelnym podążają śladami ks. Leopolda Marcina Otto, założyciela w 1863 r. „Zwiastuna Ewangelickiego” i jego głównego autora oraz wydawcy. Ponadto: proboszcza parafii w Warszawie i Cieszynie, działacza narodowego i społecznego, uczestnika patriotycznych manifestacji w okresie powstania styczniowego, ideologa polskiego protestantyzmu i zarazem prekursora ekumenizmu.

Tegoroczne nagrody kapituła przyznała „za stworzenie i rozwój szkolnictwa ewangelickiego po latach przerwy oraz etos ewangelickiego za-

angażowania dla dobra wspólnego, a także kształcenie i wychowywanie, bez różnicy wyznania, kolejnych roczników młodych Polaków”. Otrzymały je: Towarzystwo Szkolne im. Mikołaja Reja z Bielska-Białej, Towarzystwo Ewangelickie im. ks. Franciszka Michejdy z Cieszyna, Ewangelickie Towarzystwo Edukacyjne z Gliwic, Fundacja Edukacyjna im. Jerzego S. Bandtkiego z Krakowa, Ewangelickie Centrum Diakonii i Edu-

kacji im. ks. Marcina Lutra z Wrocławia. Laudację (patrz poniżej) odczytał ks. Jerzy Below, z którym statuetki i dyplomy wręczał bp Jerzy Samiec i bp Paweł Anweiler.

Nagrody odebrali przedstawiciele zarządów stowarzyszeń i dyrekcji szkół, a w ich imieniu głos zabrali: Adam Klemens z Bielska-Białej, ks. Janusz Sikora z Cieszyna, Maria Czudek z Gliwic, Waldemar Uhl z Krakowa i Stefania Goździk z Wrocławia.

Wystąpienia odwoływały się do Bożej łaski i ludzkiej odpowiedzialności, a dobrze streszczają je słowa przewodniczącego bielskiego towarzystwa, Adama Klemensa, które można też odnieść do Augustany: „Moja babcia mawiała »to porządna luterska robota« – i jeśli nasza działalność tak jest postrzegana, to dziękujemy i mamy nadzieję, że przysłuży się ona Kościołowi”.

M.L.

Ewangelickie szkolnictwo – geneza, działanie, sukcesy – X edycja Nagrody im. ks. Leopolda Otto

Ks. Marcin Luter we wprowadzeniu do *Małego katechizmu* pisze: *przy tej sposobności wzywaj też szczególnie przedstawicieli władzy i rodziców, aby dobrze sprawowali urzędy i posyłała dzieci do szkoły, wykazując dlaczego powinni to czynić i że popełniają wielki grzech, gdy tego nie czynią. Wyuracają i niszczą przez to zarówno Królestwo Boże, jak i świeckie (...) Wykaż im dobitnie, jak okropną wyrządzają szkodę, gdy nie pomagają wychowywać dzieci na proboszczów, kaznodziei, pisarzy itd.*

Wśród reformatorskich postulatów ten mówiący o konieczności kształtowania młodego człowieka poprzez szkolne wychowanie i edukację, został szczególnie mocno wyartykułowany i zaakcentowany. Chrześcijanin powinien być człowiekiem świadomym, samodzielnym w myśleniu, odpowiedzialnym za swoje życie i świat, w którym żyje – przed Bogiem i ludźmi.

Właśnie w oparciu o tę myśl nastąpiło w szesnastowiecznej Europie wielkie odrodzenie i rozkwit edukacji i wychowania. Postacie takie jak Filip Melanchton czy Jan Amos Komenski, wpisały się nie tylko w historię Kościoła, ale także w znaczący sposób w rozwój pedagogiki.

W lokalnej rzeczywistości odzwierciedleniem idei reformatorów był fakt nierozzerwalnego współistnienia w przestrzeni ewangelickich parafii kościoła i szkoły. Oba te budynki znajdowały się nieraz w bezpośredniej bliskości, przy czym często jako pierwsza powstawała właśnie szkoła. Sala lekcyjna w niedziele i święta stawała się prowizoryczną kaplicą, służącą zborowi jako miejsce nabożeństw – aż do chwili wybudowania kościoła. Nasi przodkowie zachowywali głęboko w sercach myśl o tym, że przyszłość Kościoła i społeczeństwa zależy od kształtowania młodego pokolenia.

Szeroko pojęta edukacja i szkolnictwo ewangelickie oraz jego rozwój był także jednym z priorytetów działań ks. Leopolda Marcina Otto – zarówno w jego warszawskim, jak i w cieszyńskim okresie życia, i służby.

Wraz z nastaniem w Polsce władzy komunistycznej, Kościół ewangelicki pozbawiony został możliwości pełnego realizowania swojej misji, a jednym z najbardziej bolesnych ograniczeń było pozbawienie Kościoła możliwości wychowywania młodego

pokolenia. Stan ten trwał przez prawie pół wieku, aż do chwili pełnego odzyskania przez Polskę niepodległości.

Wraz z wolnością pojawiły się nowe perspektywy, a wśród nich pojawiła się myśl odtworzenia ewangelickiego szkolnictwa. Heroiczne, pionierskie działania w tej dziedzinie podjęli wspólnie nauczyciele, księża i członkowie władz kościelnych różnych szczebli. Korzystając z istniejących możliwości prawnych i posiadanych środków, tworzyli zręby ewangelickiego szkolnictwa. Od początku jako priorytety przyjęli otwartość na młodego człowieka i jego potrzeby, wysoki poziom kształcenia i wychowanie według zasad etyki ewangelickiej.

Dziś, po dwudziestu latach, widoczne są realne wyniki i osiągnięcia wypływające z konsekwentnego realizowania tych założeń, przejawiających się w sukcesach uczniów i szerokim uznaniu, jakim ewangelickie szkoły różnych szczebli cieszą się zarówno w społecznościach lokalnych, jak i na forum ogólnopolskim.

W uznaniu pionierskiej pracy na rzecz odtworzenia we współczesnej polskiej rzeczywistości idei ewangelickiego szkolnictwa, w 10. edycji Kapituła przyznaje Nagrodę imienia księdza Leopolda Otto:

Towarzystwu Szkolnemu im. Mikołaja Reja w Bielsku Białej, Towarzystwu Ewangelickiemu im. ks. Franciszka Michejdy w Cieszynie, Ewangelickiemu Towarzystwu Edukacyjnemu w Gliwicach, Fundacji Edukacyjnej im. Jerzego Samuela Bandtkiego w Krakowie, Ewangelickiemu Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra we Wrocławiu.

Dziękując laureatom za trud i zaangażowanie, wdzięczność wyrażamy Bogu Wszechmogącemu, którego prowadzeniu i błogosławieństwu na dalsze lata ich polecamy. ks. Marcin Brzóska

Bielsko-Biała, dnia 20 kwietnia 2012 roku

20-lecie Augustany i Nagrody im. ks. L. Otto

- Bielsko-Biała, 20 kwietnia 2012 r.

Bp Jerzy Samiec podziękował bp. Janowi Szarkowi, Ewie Sum,...

Spotkanie rozpoczął chór *Graduale* i bp Paweł Anweiler

...ks. Manfredowi Uglorowi...

**tekst:
str. 14 i 20**

**więcej zdjęć:
www.zwiastun.pl**

Przedstawiciele władz samorządowych i parlamentu

...i ks. Jerzemu Below

Film o początkach Augustany i rozmowa Moniki Matl z bp. Janem Szarkiem

Nagrodę im. ks. L. Otto otrzymali: Towarzystwo Szkolne im. M. Reja, Towarzystwo Ewangelickie im. F. Michejdy,...

...Ewangelickie Towarzystwo Edukacyjne, Fundacja Edukacyjna im. S. Bandtkiego oraz Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. M. Lutra

Prezentacje Laureatów Nagrody im. ks. Leopolda Otto w roku 2012

- „Zwiastun Ewangelicki” nr 11/2012 s. 25
Więcej niż tylko szkoły (Towarzystwo Szkolne im. Mikołaja Reja w Bielsku-Białej)
- „Zwiastun Ewangelicki” nr 12/2012 s. 27
Połowa to ewangelicy (Towarzystwo Ewangelickie im. ks. Franciszka Michejdy w Cieszynie)
– *Lidia Pałac*
- „Zwiastun Ewangelicki” nr 13-14/2012 s. 42
Uczmy życia dla innych (Ewangelickie Towarzystwo Edukacyjne w Gliwicach) – *Maria Czudek*
- „Zwiastun Ewangelicki” nr 15-16/2012 s. 42
Ewangelickie szkoły między Wawelem a Rynkiem (Fundacja Edukacyjna im. Jerzego Samuela Bandtkiego w Krakowie)
- „Zwiastun Ewangelicki” nr 20/2012 s. 26
Radość i sens życia (Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra)